

Klimatiltaket som gir reinere vann og større avlinger

I klimaprojektet «karbonfangst i jordbruksjord» undervises det i nye dyrkingsteknikker som har som bieffekt at vannet blir reinere og avlingene større. Nå i høst gjennomfører vi samlinger utendørs for å se på disse teknikkene i praksis. Neste samling er 3. november.

Planter på jordet hele året øker fangsten av CO₂

Prosjektet drives av Tønsberg kommune i samarbeid med Norsk landbruksrådgiving Viken. Målet med prosjektet er å gi opplæring i dyrkingsteknikker som fører mer karbondioksid (CO₂) fra lufta ned i jordbruksjorda. Ved å dyrke planter på åkrene hele året lagres det mer CO₂ i form av røtter, og i form av jorddyr, sopp og bakterier som står i et tett samspill med røttene.

Norsk landbruksrådgiving Viken står for det faglige innholdet i kursene. Her blir fangvekstenes effekt på jordlivet og jordas stabilitet demonstrert av Silja Valand, rådgiver i NLR Viken. Fra samling 19. oktober hvor omkring 25 personer, de fleste bønder, møtte opp. Foto: Hans Ivar Nesse

Kan redusere jordbrukets klimapåvirkning med 1/3

Planter som vi ikke dyrker for å produsere en avling, men for å bedre jordkvaliteten, kaller vi fangvekster. Dyrking av fangvekster kan gi en årlig CO₂-fangst på 110 kg per dekar. Hvis det dyrkes fangvekster på alt jordbruksareal i kommunen, gir det en årlig CO₂-fangst på ca. 13 000 tonn. Jordbruket i kommunen slipper årlig ut 33 750 tonn, og fangvekster kan dermed redusere landbrukets klimapåvirkning med 1/3. I tillegg kommer indirekte klimaeffekter, blant annet klimaeffekten av reint vann.

Reint vann er bra for klimaet

Hvis det dyrkes fangvekster på store arealer, vil vannet i elvene og i fjorden bli reinere. Det er bra for fisk og andre dyr i vannet, men også for klimaet. I reint vann kan nemlig vannplanter som ålegras, tang og tare vokse mye bedre enn i skittent vann, blant annet fordi lyset trenger lenger ned i reint vann. Disse plantene kan lage store undervannsskoger som kan fange mye CO₂ <https://energiogklima.no/to-grader/ekspertintervju/ekspertintervjuet-nytter-det-a-dyrke-tare-for-a-fange-karbon/>.

Meitemark, biller, bakterier og sopp hindrer forurensing av vann

De fleste organismene i jorda er så små at vi må bruke mikroskop for å se dem, men der de blir stimulert av et tett og mangfoldig plantedekke gjennom hele året, blir mengden av dem så stor at det tilsvarer mange lastebillass på et areal tilsvarende en fotballbane. Disse organismene tygger og fordøyer, resirkulerer næring og kitter og limer jordpartiklene sammen til små gryn. Det gjør jorda stabil og luftig. Når det regner på slik jord, ledes vannet gjennom jorda uten at det får revet med seg noe særlig av næring og jordpartikler. Derfor gir dyrking av fangvekster mindre forurensning til elvene og fjordene. I tillegg vokser plantene bedre i luftig jord med mye liv. Fangvekster gir bedre klima, reinere vann og større avlinger!

Må følges opp med utslippsreduksjoner

Kursene støttes av Miljødirektoratet fordi karbonfangst og lagring i jordbruksjord er et klimatiltak. Tiltaket er på langt nær effektivt nok til å erstatte store utslippsreduksjoner. Men fordi det haster å motvirke oppvarminga, må alle små og store tiltak settes i verk slik at summen av alle tiltakene forhåpentligvis blir stor nok til å hindre global oppvarming over 1,5 grad.

Bli med på kurs?

Er du bonde, er du hjertelig velkommen til å bli med på kurs, uansett hvilken kommune du bor i. Ny kursserie starter opp i vinter, men du kan allerede bli med på markdag 3. november. Program finner du her: <https://viken.nlr.no/kalender/2021/11/viken/karbonfangst-i-jordbruksjord-og-fangvekster-i-okologisk-drift>

Påmelding med navn og telefonnummer sendes til hans.ivar.nesse@tonsberg.kommune.no innen 2. november.

Mer informasjon

<https://www.nibio.no/tema/miljo/tiltaksveileder-for-landbruket/tiltak-mot-klimagassutslipp-fra-landbruket/karbonbinding-i-jord>